C U R T E A D E A P E L B Ă L Ţ I

Dosarul nr.21rji-1196/23 *Prima instanţă:* Judecătoria Soroca sediul Central

Judecător Tocaiuc Ghenadie

D E C I Z I E
în numele Legii

13 noiembrie 2023
mun.Bălţi

Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi ,

În componenţa completului de judecată:
Preşedintele: Ghenadie Liulca
Judecătorii: Oleg Moraru, Viorel Pușcaș

a judecat în *şedinţă de judecată* **în lipsa părților procesului** în ***ordine de recurs***, *recursurile* ***procurorului în Procuratura raionului Soroca,*** **Serghei Bodiu** și ***directorului Penitenciarului nr.16 Pruncul, comisar principal de justiție,*** **Natalia Gospodarenco**, declarate împotriva ***încheierii judecătoriei Soroca sediul Central din 19.09.2023***, în privința *condamnatului* **Marjin Radu**, *născut la* *****.

Termenul examinării cauzei fiind:
1.În prima instanță: 26.05.2023-19.09.2023.
2.În instanța de recurs: 13.10.2023-13.11.2023.

După expunerea esenţei cauzei penale de către judecătorul raportor, ţinând cont de materialele prezentate instanţei, pentru expunere asupra recursului, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă :

Prin ***încheierea judecătoriei Soroca sediul Central din 19.09.2023***, s-a respins demersul Penitenciarului nr.16 Pruncul privind retragerea demersului cu privire la aplicarea prevederilor Legii nr.243 din 24.12.2021 cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenţei Republicii Moldova, în privinţa condamnatului Marjin Radu *****.

S-a admis demersul Penitenciarului nr.16 Pruncul privind aplicarea prevederilor art.7 alin.(1) lit.a) al Legii nr.243 din 24.12.2021 cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenţei Republicii Moldova, în privinţa condamnatului Marjin Radu *****.

În temeiul art.7 alin.(1) lit.a) al Legii nr. 243 din 24.12.2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenţei Republicii Moldova se reduce condamnatului Marjin Radu *****, născut la *****, din pedeapsa de 6 (șase) ani 5 (cinci) luni închisoare, aplicată prin Încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 06.12.2021, cu 1/3 (o treime).

Nefiind de acord cu încheierea instanţei de fond, ***procurorul în Procuratura raionului Soroca*** **Serghei Bodiu**, a atacat-o cu recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii judecătoriei Soroca sediul Central din 19.09.2023 și pronunțarea unei noi hotărîri de respingere a demersului administrației Penitenciarului nr.16 Pruncul, ca neîntemeiată.

În argumentarea recursului ***recurentul*** a indicat, că nu este de acord cu încheierea dată.

Declară faptul, că Marjin Radu a fost condamnat de mai multe ori.

Menționează faptul, că potrivit extrasului din procesul-verbal nr.10 al Comisiei speciale a Penitenciarului nr.16 - Pruncul din 31.05.2022, s-a decis că condamnatul Marjin Radu *****, întruneşte condiţiile prevăzute de art.1 din Legea nr.243/2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenţei Republicii Moldova.

Conform Fişei de evaluare a riscului de recidivă, condamnatul a fost evaluat psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu.

Totodată, declară, că potrivit materialelor dosarului personal al condamnatului, Marjin Radu *****, nu a realizat programul individual de executare a pedepsei, nu a participat la muncile social-utile, munca educativă, instruirea profesională, învăţământul general, nu a participat la muncile neremunerate desfăşurate în penitenciar, care potrivit prevederilor art.171 din Codul de executare, constituie mijloc principal de corijare a condamnatului, iar potrivit art.234 alin.(3) din Codul de executare, condamnatul este obligat să execute munci neremunerate.

Referitor la persoana condamnatului, se atestă faptul că Marjin Radu *****, săvârşind cu intenţie într-o perioadă scurtă de timp patru infracţiuni, în special, trei jafuri, infracţiuni prevăzute de art.187 alin.(2) din Codul penal, care fac parte din aceiaşi categorie, care atentează la viaţa, sănătatea şi proprietatea persoanei, prezintă un risc de recidivă ridicat, nepăşind pe calea corijării şi continuând comiterea infracţiunilor.

Mai declară, că în speţa dată, instanţa de judecată urma să aprecieze critic raportul de evaluare a riscului de recidivă, în privinţa condamnatului Marjin Radu *****.

Totodată, invocă, nu mai puţin important este şi faptul că în cadrul executării pedepsei, imediat după ce a fost evaluat de Comisia penitenciarului, Marjin Radu a mai comis o abatere disciplinară pentru care a fost sancţionat, ceea ce a generat retragerea demersului privind aplicarea amnistiei în privinţa condamnatului Marjin

Radu şi care încă o dată denotă comportamentul negativ al acestuia în cadrul executării pedepsei.

Prin urmare, este de părerea, că condamnatului Marjin Radu *****, nu îi sunt aplicabile prevederile art.7 alin.(1) lit.a) al Legii menţionate, având restricţiile prevăzute la art.(1) alin.(1) din Legea menţionată.

Astfel, în opinia procurorului, prevederile art.7 alin.(l) lit.a) al Legii cu privire la amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenţei Republicii Moldova, nr.243 din 24.12.2021, nu pot fi aplicate, iar instanţa de fond urma să respingă demersul administraţiei Penitenciarului nr.16-Pruncul privind aplicarea prevederilor art.7 alin.(l) lit.a) al Legii menţionate supra, în privinţa condamnatului Marjin Radu *****.

Nefiind de acord cu încheierea instanţei de fond, ***directorul Penitenciarului nr.16 Pruncul, comisar principal de justiție,*** **Natalia Gospodarenco**, a atacat-o cu recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii judecătoriei Soroca sediul Central din 19.09.2023 și pronunțarea unei noi hotărîri de respingere a cererii condamnatului Marjin Radu ca neîntemeiată.

În argumentarea recursului ***recurentul*** a indicat, că nu este de acord cu încheierea dată.

Menționează faptul, că la momentul rejudecării cauzei penale de către Judecătoria Soroca sediul Central, în urma verificării Sistemului Informaţional Automatizat Registrul Persoanelor Deţinute, Arestate şi Condamnate al Administraţiei Naţionale a Penitenciarelor, în privinţa lui Marjin Radu s-a constatat că au survenit modificări şi circumstanţele în privinţa ultimului s-au schimbat, acesta având o sancţiune disciplinară activă, aplicată la data de 28 iulie 2022 (se anexează), or, aceasta expiră la data de 28 octombrie 2023, motiv din care rezultă că comportamentul acestuia nu poate fi apreciat cu calificativul pozitiv.

La caz, declară, instanţa de judecată a calculat greşit precum că a expirat termenul sancţiunii disciplinare, calificând-o ca nefiind activă şi nu produce efecte juridice.

Reiterează prevederile art.248, alin.(1) Cod de executare, care prevăd expres „sancţiunile disciplinare se sting dacă în decursul unui an de la data executării ultimei sancţiuni disciplinare condamnatului nu i se aplică o nouă sancţiune, condamnatul fiind considerat nesancţionat”, or, data executării sancţiunii de suspendarea dreptului la întrevederi pe o perioadă de 3 luni este 28 octombrie 2023.

în cadrul şedinţei de judecată, reprezentantul penitenciarului a prezentat actele care confirmă acest fapt, însă, instanţa de judecată nu a dat apreciere acestui fapt.

Prin urmare, scopul pedepsei penale, pe lângă efectul punitiv, mai comportă şi un efect educativ, de corecţie şi resocializare a făptuitorului, fapt ce contribuie la

realizarea celei de-a doua componente a scopului pedepsei - prevenirea săvârşirii de noi infracţiuni.

Astfel, consideră că, instanţa de fond a ajuns la o concluzie pripită asupra aplicării prevederilor Legii nr.243 din 24.12.2021, cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenţei RM, în privinţa condamnatului Marjin Radu, fără a acorda deplină atenţie argumentelor din demersul de retragere a demersului.

Prin urmare, consideră, că instanţa a examinat cauza formal, în lipsa unei aprecieri obiective a aspectelor de fapt şi de drept, în lipsa unei analize complete, în ansamblu şi sub toate aspectele a împrejurărilor cazului, fapt ce denotă netemeinicia încheierii, iar la caz lipseşte o motivare adecvată a cerinţelor legii care în opinia lor afectează grav respectarea garanţiilor procedurale a părţilor la un proces echitabil.

Procedura de înștiințare în instanța de recurs, prevăzută la art.447 Cod de procedură penală, referitor la fixarea termenului de examinare, examinarea fără prezența părților la proces și dreptul de a depune referință, a fost executată.

Avocatul **Nicu Șendrea** *în interesele* ***condamnatului*** **Marjin Radu** a înaintat o referință, prin care a solicitat respingerea recursurilor ca fiind nemotivate și lipsite de suport factologic și menținerea încheierii instanței de fond, invocînd că față de condamnatul Marjin Radu poate fi aplicată amnistia.

Verificînd argumentele invocate în recursuri, legalitatea şi temeinicia încheierii atacate, Colegiul penal ajunge la concluzia, că recursurile urmează a fi admise, din următoarele considerente:

Potrivit ***art.449 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală***, *(1) Judecînd recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: 2) admite recursul, casînd hotărîrea, parţial sau integral, şi ia una din următoarele soluţii: c) dispune rejudecarea cauzei de către instanţa de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare;.*

Recursurile ***procurorului în Procuratura raionului Soroca,*** **Serghei Bodiu** și ***directorului Penitenciarului nr.16 Pruncul, comisar principal de justiție,*** **Natalia Gospodarenco** au fost înaintate în termen și sunt fondate.

Colegiul penal consideră, că la momentul adoptării încheierii, instanța de fond prematur a pronunțat soluția de aplicare a amnistiei față de condamnatul Marjin Radu, în lipsa aprecierii tuturor circumstanțelor cauzei penale și aplicării corecte a normelor legale.

Potrivit ***procesului-verbal nr.5 al Comisiei speciale a Penitenciarului nr.16 Pruncul din 31.05.2022***, s-a dispus de a fi înaintate în instanța de judecată materialele pentru aplicarea amnistiei față de condamnatul Marjin Radu, care se caracterizează pozitiv și prezintă risc de recidivă mediu, fiind înaintat la 07.06.2022 un demers în acest sens.

Prin ***decizia din 28.07.2022 a directorului adjunct al Penitenciarului nr.16 Pruncul Natalia Gospodarenco***, față de condamnatul Marjin Radu a fost aplicată sancțiunea suspendarea dreptului la intrevederi de scurtă și lungă durată pe un termen de 3 luni.

Conform **art.248 Cod de executare**, ***(1) Sancţiunile disciplinare se sting dacă în decursul unui an de la data executării ultimei sancţiuni disciplinare condamnatului nu i se aplică o nouă sancţiune, condamnatul fiind considerat nesancţionat.*** *(2) Sancţiunea disciplinară sub formă de transfer în regim iniţial se stinge la expirarea unui an de la data aplicării sancţiunii, iar în cazul comiterii unei alte încălcări sancţionate de către şeful penitenciarului – la expirarea unui an de la data aplicării ultimei sancţiuni disciplinare.* ***(3) Sancţiunea disciplinară stinsă nu produce efecte juridice pentru condamnat.***

Deci, la data de 19.09.2023, sancțiunea aplicată condamnatului Marjin Radu nu era stinsă.

În cursul examinării cauzei penale în instanța de judecată, la ***07.09.2023***, ***directorul Penitenciarului nr.16 Pruncul, Natalia Gospodarenco, a înaintat un demers de retragere a demersului de aplicare a amnistiei*** în legătură cu aplicarea sancțiunii condamnatului Marjin Radu.

Deși o asemenea procedură nu este prevăzută, retragerea demersului și nesusținerea lui în continuare în instanța de judecată se echivalează cu refuzul de înaintare în instanța de judecată a demersului de aplicare a amnistiei.

În asemenea situație, ținînd cont de faptul că amnistia se aplică o singură dată față de condamnat, instanța de judecată urmă să țină cont de prevederile art.272 Cod de executare și să ofere posibilitate condamnatului Marjin Radu să-și exercite pe deplin drepturile sale în această procedură.

Potrivit **art.272 Cod de executare**, *(1) În cazul amnistiei, în temeiul art.107 din Codul penal, care liberează condamnatul de executarea în continuare a pedepsei, fie reduce pedeapsa sau o comută, instituţiile şi organele care asigură executarea categoriei respective de pedeapsă examinează aplicabilitatea actului de clemenţă fiecărui condamnat şi, după caz, cu acordul condamnatului, înaintează un demers instanţei de judecată competente conform art.470 din Codul de procedură penală. La demers se anexează dosarul personal al condamnatului, dovezile motivelor de fapt şi de drept invocate. Demersul se judecă în condiţiile Codului de procedură penală. (2)* ***Condamnatul este în drept să înainteze personal un demers instanţei de judecată pentru examinarea posibilităţii aplicării actului de amnistie.*** *În acest caz, instituţiile sau organele care asigură executarea categoriei respective de pedeapsă remit instanţei de judecată dosarul personal al condamnatului. (3) Instanţa de judecată trimite hotărîrea definitivă instituţiei sau organului care asigură executarea pedepsei, precum şi instanţei care a judecat cauza în fond. (4) Instituţia sau organul menţionate în art.173-175*

din prezentul cod, care asigură executarea hotărîrii, în termen de cel mult 5 zile, informează instanţa de judecată despre executarea sau imposibilitatea executării hotărîrii ei. (5) Actul de amnistie produce efecte juridice şi asupra persoanelor condamnate de instanţele de judecată ale Republicii Moldova care execută pedeapsa pe teritoriul altui stat (statul executării hotărîrii). În acest sens, Administraţia Naţională a Penitenciarelor, conform prevederilor tratatelor internaţionale la care Republica Moldova este parte, comunică statului executării hotărîrii despre adoptarea actului de amnistie şi solicită materialele necesare soluţionării chestiunii privind acordarea amnistiei. Administraţia Naţională a Penitenciarelor înaintează un demers instanţei de judecată care a adoptat hotărîrea de condamnare rămasă definitivă pentru a se pronunţa asupra aplicării sau neaplicării actului de amnistie. (6) Administraţia Naţională a Penitenciarelor trimite statului executării hotărîrii hotărîrea instanţei de judecată pentru încuviinţarea executării ei. Despre încuviinţarea sau neîncuviinţarea executării hotărîrii Administraţia Naţională a Penitenciarelor comunică instanţei care a judecat cauza în fond şi instanţei care a decis acordarea amnistiei. (7) Republica Moldova aplică faţă de condamnat amnistia acordată într-un alt stat (statul pronunţării hotărîrii). În acest scop, statul pronunţării hotărîrii, conform prevederilor tratatelor internaţionale la care Republica Moldova este parte, este informat despre încuviinţarea sau neîncuviinţarea de către instanţa de judecată a Republicii Moldova a executării hotărîrii străine.

În baza acestei norme, instanța de judecată trebuia să verifice poziția condamnatului Marjin Radu referitor la aplicarea amnistiei și să ofere acestuia posibilitatea de a-și exercita dreptul de a înainta personal un demers instanţei de judecată pentru examinarea posibilităţii aplicării actului de amnistie, deoarece administrația instuțuției penitenciare nu mai susținea demersul de aplicare a amnistiei, condamnatul dispune de dreptul de a înainta personal în instanța de judecată demers de aplicare a amnistiei și aplicarea amnistiei este o procedură unică în speța dată, în cadrul căreia urmează a fi oferite participanților toate garanțiile unui proces penal echitabil.

De asemenea, instanța de judecată urma să țină cont la momentul adoptării încheierii și de aplicarea sancțiunii disciplinare față de condamnatul Marjin Radu prin decizia 28.07.2022 și s-o raporteze la prevederile art.248 Cod de executare.

Or, în speța dată nu este clar ce a examinat instanța de fond, atîta timp cît administrația penitenciarului și-a retras demersul.

Circumstanţele indicate mai sus condiţionează admiterea recursurilor, casarea încheierii instanței de fond, cu dispunerea rejudecării cauzei penale în instanța de fond în alt complet de judecată.

În cadrul rejudecării cauzei penale, instanța de fond urmează să ţină cont de cele menţionate în prezenta decizie, de argumentele reprezentantului instituției

penitenciare, procurorului, condamnatului, apărătorului său, de situația prezentă în materialele cauzei penale și prezentate de părți în raport cu norma legală și în baza probelor examinate şi a verificării tuturor circumstanțelor ce au însemnătate pentru soluţionarea justă a cazului penal, să adopte o hotărîre întemeiată, motivată şi bazată pe prevederile legii.

În baza celor expuse, în temeiul art.449 alin.(1) pct.2) lit.c) şi art.417-418 Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursurile ***procurorului în Procuratura raionului Soroca,*** **Serghei Bodiu** și ***directorului Penitenciarului nr.16 Pruncul, comisar principal de justiție,*** **Natalia Gospodarenco**, declarate împotriva ***încheierii judecătoriei Soroca sediul Central din 19.09.2023***, în privința *condamnatului* **Marjin Radu**, se admit, cu casarea încheierii și dispunerea rejudecării cauzei de către instanţa de fond în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele de şedinţe, judecător Ghenadie Liulca

Judecători Oleg Moraru

Viorel Pușcaș